

**Szkolny program
pomocy w adaptacji do nowych
warunków szkolnych
i wspierania rozwoju dziecka młodszego
na I-szym etapie edukacyjnym**

WSTĘP

Program dostosowany jest do potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci rozpoczynających naukę w szkole. Towarzyszą mu metody wspierające nauczanie zintegrowane. Program ten ma pomóc uczniowi szczególnie 6-letniemu w miarę bezstresowym przejściu z przedszkola do szkoły podstawowej, pokonaniu lęków i obaw z tym związanych, świadomym włączeniu się do grona rówieśników, wzorowym wypełnianiu roli ucznia oraz poznaniu tradycji i symboli szkoły.

Szkoła jest środowiskiem, w którym dziecko zdobywa niezależność, uspołecznia się. Kontakty z rówieśnikami uczą norm współżycia i respektowania grupy społecznej. Jako środowisko społeczne pełne różnorodnych bodźców będzie spełniało swoje funkcje dydaktyczne i wychowawcze tylko wówczas, gdy dziecko będzie je postrzegało jako bezpieczne i atrakcyjne dla siebie. Z adaptacją uczniów do nowych warunków wiąże się ich dobre samopoczucie, radość, satysfakcja życiowa, samorealizacja. Ponadto przystosowania nie należy postrzegać jedynie jako odczuwanie komfortu psychicznego. Warto pamiętać o innych wyznacznikach tego procesu, między innymi o radzeniu sobie z trudnościami, umiejętnym znoszeniu ograniczeń, zaspokajaniu swoich potrzeb. Ważny jest zatem aktualny poziom rozwoju dziecka związany z jego wiekiem, indywidualnymi możliwościami, posiadanym zakresem kompetencji komunikacyjnych. Nieprzystosowanie zaś przejawia się w złym samopoczuciu dziecka, niezadowoleniu z siebie, utrzymującym się przez dłuższy czas. W kontaktach społecznych najczęściej u tych dzieci występuje brak współdziałania przy realizacji działań grupowych, osłabienie aktywności intelektualnej i społecznej, a pojawienie się w jej miejsce mechanizmów obronnych.

I. CELE OGÓLNE PROGRAMU.

Cele :

- wspomaganie dziecka w procesie przystosowania do życia w nowych warunkach.
- skrócenie czasu adaptacji dzieci w nowym środowisku, w nowej sytuacji, nowej roli.
- poznanie u dzieci możliwości percepcji wzrokowej, słuchowej, orientacji przestrzennej, koordynacji wzrokowej, ruchowej i słuchowej wspomagające poznanie możliwości każdego ucznia.
- kształtowanie poczucia przynależności do grupy rówieśniczej w klasie.
- sukcesywne nabywanie umiejętności korzystania z różnych przedmiotów, sprzętów i pomieszczeń .
- poznawanie osób pracujących w szkole – umiejętność zachowania się w stosunku do nich.
- wyrabianie orientacji czasowej w rozkładzie dnia w szkole
- przygotowanie rodziców do udzielania dziecku wsparcia psychicznego i pomocy w procesie przystosowania .
- pogłębienie wiedzy psychologicznej o problemach przystosowawczych małego dziecka
- ograniczenie w środowisku szkolnym liczby bodźców utrudniających dziecku adaptację

II. OCZEKIWANE EFEKTY:

- dziecko bezstresowo staje się uczniem
 - czuje się bezpiecznie w murach szkolnych
 - swobodnie porusza się po budynku szkolnym
 - wie, jak funkcjonuje szkoła
-

- poznaje pracowników i pomieszczenia szkoły
- poznaje organizację życia w grupie
- będzie pozytywnie nastawione do nowego środowiska
- uświadomi sobie, że pobyt w szkole może być dla nich ciekawą i wesołą zabawą oraz formą radosnego działania i nauki

III. DZIAŁANIA SZKOŁY W ZAKRESIE WSPIERANIA DZIECKA NA I-SZYM ETAPIE EDUKACYJNYM

1) W zakresie organizacji szkoły:

- a) szkoła zapewnia bezpłatnie wyposażenie ucznia klasy I w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe
- b) w pierwszych dwóch miesiącach nauki organizuje się Festyn integracyjny dla uczniów klas I i ich rodziców. W wyznaczonym dniu o określonych godzinach zapraszani są uczniowie klas I wraz z rodzicami
- c) w pierwszych dniach nauki dzieci z nauczycielem – wychowawcą zwiedzają szkołę, poznają pracowników, mają możliwość zadawania pytań, znają rozkład pomieszczeń w budynku szkoły (gabinet pielęgniarki, pedagoga, psychologa, intendenta, biblioteka, sale lekcyjne, sekretariat, pokój nauczycielski, woźni, toalety)
- d) w każdej klasie I nauczyciel organizuje zajęcia otwarte dla rodziców uczniów
- e) organizację zajęć w ciągu dnia nauczyciel dostosowuje do samopoczucia uczniów, dyspozycji fizycznej, z zachowaniem różnorodności zajęć i ćwiczeniami fizycznymi
- f) wyposażenie pomieszczenia klasowego zarówno w części edukacyjnej jak i rekreacyjnej zapewnia ergonomiczne warunki nauki i zabawy
- g) nauczyciel sam określa przerwy w zajęciach i w czasie ich trwania organizuje zabawy i pozostaje z dziećmi
- h) przez pierwsze dwa miesiące nauki nauczyciele uczący w klasach I pozostają z uczniami przez cały ich czas pobytu w szkole. W okresie tym zostają więc wyłączeni z grafiku dyżurów
- i) świetlica dla dzieci najmłodszych jest zorganizowana w osobnym pomieszczeniu. Zajęcia w świetlicy szkolnej zapewniają dzieciom pełne bezpieczeństwo. Rozbudzają szereg zainteresowań z dziedziny sztuk plastycznych, czytelnictwa, wzmacniają zachowania społeczne. Umożliwiają odpoczynek na świeżym powietrzu oraz odrobienie pracy domowej. Świetlica jest czynna od godz. 6.50 – do 15.40.

2) W zakresie sprawowania opieki:

- a) zabrania się przebywania osobom postronnym w budynku szkoły
 - b) w pierwszych dwóch miesiącach nauki rodzice szczególnie klas I mogą odprowadzać i odbierać dziecko do i ze szkoły w tym czasie przebywając na holu szkolnym
 - c) uczniowie przychodzą do szkoły max. 10 minut przed planowym rozpoczęciem zajęć
 - d) nauczyciel prowadzący ostatnią lekcję każdego dnia ze szczególnym zwróceniem uwagi na pierwszoklasistów dopilnowuje, aby dzieci spakowały swoje rzeczy do plecaków lub indywidualnych szafek
 - e) godzina obiadowa dla uczniów klas I-III ustalona jest przed planową szkolną przerwą obiadową, aby umożliwić dzieciom spożywanie posiłku w atmosferze spokoju i bez pośpiechu
 - f) dzieciom z klas I-III w tym również 6 latkom szkoła zapewnia napoje mleczne oraz owocowe i warzywne przekąski w ramach programów "Owoce i warzywa w szkole" oraz
-

"Szlanka mleka"

g) każdy nauczyciel w szkole (nie tylko uczący w kl.I-III i dyżurujący) oraz każdy pracownik niepedagogiczny szkoły ma za zadanie zwracać szczególną uwagę na najmłodszych uczniów, na ich potrzeby i zachowanie i reagować w sposób adekwatny do sytuacji

3) W zakresie prowadzenia procesu dydaktyczno-wychowawczego:

a) wyboru podręczników do klasy I dokonują nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej.

Dyrektor szkoły dopuszcza do użytku jeden podręcznik dla wszystkich oddziałów

b) wyboru materiałów ćwiczeniowych dokonuje nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej z zachowaniem, że materiały ćwiczeniowe są skorelowane z przyjętym programem nauczania, a wartość kwotowa mieści się w dotacji celowej

c) na podstawie dostarczonej przez rodziców dokumentacji przedszkolnej oraz zaświadczeń z poradni psychologiczno-pedagogicznej nauczyciel opracowuje plan pracy dydaktycznej oraz dostosowuje wymagania edukacyjne do potrzeb i możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

d) realizacja programu nauczania skoncentrowana jest na dziecku, na jego indywidualnym tempie rozwoju i możliwościach uczenia się

e) każdy nauczyciel uczący w klasach I-III indywidualizuje proces dydaktyczny różnicując poziom trudności ćwiczeń realizowanych nie tylko na zajęciach, ale również zadań domowych

f) nauczyciel rozpoznaje talenty i zainteresowania ucznia poprzez obserwację, ogląd wytworów ucznia oraz diagnozę

g) w pierwszym okresie uczniowie zapoznawani są z wymaganiami szkoły (samodzielność w pakowaniu tornistrów, notowanie prac domowych, samodzielność w odrabianiu prac domowych, pamiętanie o obowiązkach, wypełnianie obowiązków szkolnych itp.)

h) nauczyciele dbają o rozwój ruchowy dzieci, zapewnienie naturalnej potrzeby ruchu oraz prawidłową postawę ciała

i) umiejętności bezpiecznego zachowania kształcone są w różnych sytuacjach (na wycieczkach, w miasteczku ruchu drogowego itp.)

j) każdemu dziecku szkoła zapewnia udział w zajęciach pozalekcyjnych, zgodnie z zainteresowaniami. Są to kółka zainteresowań: plastyczne, muzyczne, recytatorskie, teatralne, Szczegółowy wykaz kół znajduje się na szkolnej stronie internetowej www.sp1.czernsk.pl w zakładce *Zajęcia pozalekcyjne*

k) każde dziecko, w przypadku posiadania opinii lub orzeczenia, a także w sytuacjach określonych w przepisach o pomocy psychologiczno-pedagogicznej obejmowane jest taką pomocą. W szkole organizowana jest pomoc w bieżącej pracy z uczniem oraz w następujących formach: zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, gimnastyka korekcyjna, zajęcia logopedyczne, rewalidacyjne, socjoterapeutyczne, terapia pedagogiczna dla uczniów z orzeczeniem

4) W zakresie współpracy z rodzicami:

a) w szkole respektowana jest trójpodmiotowość oddziaływań wychowawczych i kształcących: uczeń-szkoła-dom rodzinny

b) formy kontaktu z rodzicami: zebrania z rodzicami, indywidualne konsultacje, dzienniczek ucznia, droga elektroniczna, e-dziennik, kontakty telefoniczne

c) w przypadku pilnych spraw dotyczących dziecka wszelkie informacje można przekazywać do sekretariatu szkoły w godzinach 7.30 – 15.30

- d) do dyspozycji rodziców pozostaje pedagog szkolny, psycholog i logopeda. Godziny pracy specjalistów umieszczone są na drzwiach wejściowych do gabinetów
- e) szkoła współpracuje z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Chojnicach
- f) szkoła organizuje dla rodziców uczniów szkolenia. Tematy szkoleń wynikają z koncepcji pracy szkoły na dany rok szkolny

5) Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej:

- a) uczestniczą w szkoleniach, warsztatach, zespołach samokształceniowych, których celem jest systematyczne podnoszenie kompetencji w pracy z dzieckiem szczególnie 6 – letnim
- b) tworzą stały zespół nauczycielski, którego zadania określone są w statucie szkoły
- c) do najważniejszych zadań nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej należy: poszanowanie godności dziecka, zapewnienia dziecku przyjaznych, bezpiecznych i zdrowych warunków do nauki i zabawy, rozwijanie samodzielności, odpowiedzialności za siebie i najbliższe otoczenie, ekspresji plastycznej, muzycznej i ruchowej, aktywności badawczej, a także działalności twórczej

IV. FORMY I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU W KLASIE I

Przez pierwsze dwa miesiące nauki nauczyciele uczący w klasach I pozostają z uczniami przez cały ich czas pobytu w szkole. W okresie tym zostają więc wyłączeni z grafiku dyżurów.

Dzień 1-2

1. Wzajemne przedstawianie się :

- wszyscy siedzą w kręgu
 - nauczyciel przedstawia się dzieciom a następnie prosi by każde z dzieci podało rękę sąsiadowi z prawej i lewej strony i przedstawiło się swoim kolegom . Dzieci starają się zapamiętać imiona kolegów. zabawę powtarzamy kilka razy w ciągu dnia, za każdym razem dzieci witają się z inną osobą
 - nauczyciel wręcza pluszową zabawkę - misia pierwszemu dziecku oraz informuje, że pluszowe zabawki będą nam towarzyszyły cały czas podczas zabawy i nauki. Dziecko trzymając w ręce misia wypowiada jeszcze raz swoje imię i podaje następnemu uczniowi. następny uczeń wypowiada imię sąsiada ,od którego dostał maskotkę a następnie wypowiada swoje imię i podaje zabawkę dalej. Zabawa trwa aż do momentu gdy wszyscy uczniowie wypowiedzą imię swoje i sąsiada
 - nauczyciel siada pośrodku i rozkłada kartoniki z wypisanymi imionami dzieci. Dzieci muszą odszukać swoje imię. W przypadku, gdy imiona powtarzają się na karteczkach dopisane jest nazwisko, wówczas przy odszukiwaniu karteczki przez dziecko pomaga nauczyciel
 - nauczyciel nawleka igłę leżącą na podłodze na włóczkę i proponuje dzieciom nawlekanie kartoników ze swoim imieniem /kartoniki mają zrobione 2 dziurki/
 - nawlekając kartoniki uczniowie wybrzmiewają swoje imiona i głoskują je
 - nitkę z kartonikami nauczyciel zawiesza na tablicy z hasłem „ TO MY –UCZNIOWIE KLASY I ... ”
-

2. Rysowanie swoich portretów

- na stolikach są przygotowane kartki i kredki. Dzieci narysują teraz swoje portrety
- nauczyciel pokazuje swój rysunek, mówiąc: to ja, wasza wychowawczyni. Mam na imię i lubię swoją pracę.... Kto chce pokazać swój rysunek i powiedzieć coś o sobie ? Chętnie dzieci przedstawiają się i podają dowolną informację na swój temat
- co można zrobić z tymi rysunkami ? / można zawiesić w klasie /
- wieszanie rysunków

3. Nauka piosenki „ Mam siedem lat... ”

- uczniowie słuchają piosenki i nucą ją razem z nauczycielem
- rozmowa na temat bycia uczniem klasy pierwszej na podstawie słów piosenki
- nauczyciel śpiewa kolejne fragmenty zwrotki i refren - uczniowie powtarzają
- wspólne śpiewanie piosenki można powtórzyć w różnych momentach dnia

4. Zabawa ruchowa „ Rób tak jak ja ”

- nauczyciel pokazuje wymyślony przez siebie gest i mówi: róbcie tak jak i ja – uczniowie naśladują ruchy
- następnie nauczyciel mówi imię dziecka, które ma zaprezentować inny ruch uczeń prezentuje ćwiczenia, klasa naśladuje go, następnie mówi imię kolejnego dziecka, które ma kontynuować zabawę
- nauczyciel proponuje uczniom jeszcze dwa ćwiczenia naśladujące np.: wioślarza i łuczника

5. Zabawy w przedstawianie się kończy krąg, w którym dzieci wypowiadają się na temat:

„ Dzisiaj na zajęciach najprzyjemniej mi było, gdy

Dzień 3-4

1. Krąg rozpoczynający zajęcia – „Uścisk dłoni ”

2. Wybór „misia” – maskotki dnia

3. Zabawa integracyjna „Czyj to portret?”

- nauczyciel pokazuje dzieciom losowo wybrany portret i prosi, aby wskazały osobę, która na nim jest narysowana
- wskazane dziecko wstaje, przedstawia się imieniem i nazwiskiem oraz mówi, gdzie mieszka
- w czasie zabawy nauczyciel zwraca uwagę, aby dzieci nie odpowiadały chórem. Ustala z dziećmi zasadę „ głos ma uczeń do którego powędruje maskotka ”

4. Zabawa ruchowa „Marmurki” - marsz i bieg po obwodzie koła. Na umówiony sygnał uczniowie zatrzymują się w bezruchu

5. Ustawienie się w kręgu twarzami do koła, prezentowanie siebie i przekazywanie sobie klasowej maskotki

- każde z dzieci w chwili otrzymania maskotki mówi, jak na imię i co najbardziej lubi robić, a czego nie lubi, następnie maskotkę przekazuje koledze stojącemu obok
- sprawdzenie co dziecko zapamiętały o sobie

6. Nauka tańca grupowego „Witam was” słowa i melodia KLANZA

- zabawa ruchowa rozwijająca orientację w schemacie własnego ciała

7. Wizytówka – cięcie i zaginanie papieru.

- wspólne ustalenie zasad przygotowania miejsca pracy
- omówienie zasad bezpieczeństwa posługiwania się nożyczkami
- pokaz różnych wizytówek, omówienie ich roli, wskazanie sytuacji, w których się nimi posługujemy
- przekazanie dzieciom dodatkowej informacji:

Wizytówki wymyślili Chińczycy. Pisali je początkowo na jedwabiu, używając piórek i tuszu. Do Europy wizytówki przywędrowały w XIX w. Wizytówki wysyłano wraz z życzeniami prezentami i kwiatami. Obecnie wizytówki służą bardzo wielu ludziom. Zawierają one informacje o nich samych i ich pracy. Bilet wizytowy wręczamy, kiedy chcemy by ktoś nas zapamiętał i mógł nawiązać z nami kontakt.

- wykonanie wizytówek. naklejanie drukowanych liter swojego imienia z wycinanki
- ułożenie wizytówek na swoich ławkach. Wspólne odczytywanie imion dzieci
- wspólne ustalenie zasad porządkowania sali po zakończonej pracy (co porządkują dyżurni, a co pozostałe dzieci, gdzie należy chować pomoce)

8. Przypomnienie słów piosenki „Mam siedem lat”. Śpiewanie piosenki.

9. Nasze myśli i marzenia – swobodne wypowiedzi dzieci. Zamykanie myśli w granicach zdania.

- dzieci siedzą w kręgu, zamykają oczy i zaczynają marzyć. Kończą zdanie które zaczyna nauczyciel:

Co by było, gdybyś był... (lwem Indianinem , piłkarzem , tatą ,mama) ?

- układanie na podłodze obrazka wcześniej rozciętego przez nauczyciela. Na rysunku przedstawione dziecko, które marzy o rowerze, słodyczach, psie ... itp.

- po ułożeniu puzzli dzieci odpowiadają na pytania”

- O czym marzy to dziecko ?

- Czy miewasz czasami podobne marzenia, czy zupełnie inne ?

- dzieci siedzą w kole i uzupełniają ustnie zdania tak, jak w danej chwili myślą i czują:

- Kiedy będę duży, to

- Czasami boję się, że.....

- Cieszę się

-Marzę, aby

10. Zajęcia kończy przypiętowanie swojej dłoni na brystolu z napisem:

„TO MY - UCZNIOWIE KLASY PIERWSZEJ ...”

- nauczyciel zamalowuje dłoń dziecka wybranym przez niego kolorem farbki, a następnie

pomaga odbić dłoń na brystolu

- po umyciu rącek zadaniem dziecka jest odnaleźć kartonik ze swoim imieniem i nazwiskiem i przykleić go pod swoją dłoń

Dzień 5 - 6

1. Krąg rozpoczynający zajęcia „Co dobrego mnie spotkało”.

- dzieci opowiadają o swoich przeżyciach.

2. Wybór maskotki dnia.

3. Zabawa ruchowa.

- uczniowie zamykają oczy i spokojnie chodzą po wyznaczonym terenie. Wyobrażają sobie, że tak poruszają się niewidomi w obcym mieście.
- uczniowie dobierają się parami, jedno z nich zamyka oczy, drugie prowadzi go tak, aby o nic się nie uderzył.
- zmiana ról.

4. Rozmowa w kręgu – jak czuje się niewidomy samotnie spacerujący po obcym mieście (jak się czuliście w tej roli, co sobie myśleliście).

- nauczyciel prosi by uczniowie opowiedzieli o swoich odczuciach, kiedy prowadził ich partner (porównują sytuacje i odczucia z obu ćwiczeń)
- pokaz gestami lub mimiką, co czuli gdy w podobnej sytuacji mieli przy boku partnera.
- zabawa ruchowa „Dwom tańczyć się zachciało”.

5. Wykonanie farbami plakatowymi obrazka „Mój kolega”

- nazywanie kolorów ocena wykonanych prac
- wystawa obrazków
- rozmowa na temat cech charakterystycznych mojego kolegi

6. Nauka tańca grupowego „ Lisek” – KLANZA

- wspólny taniec

7. Rozmowa w kręgu „ Gdy byłem mały ...”

- ukierunkowanie dzieci na określone rodzaje doświadczeń / bałem się ... , lubiłem, gdy.../
- rysunek kredkami - moment z dzieciństwa
- zebranie i omówienie prac

8. Zabawa „Co lubiłbym robić z sąsiadem siedzącym po mojej prawej (lewej) stronie?”

- dzieci wypowiadają się podając swoje propozycje

9. Wyjście na boisko szkolne. Zabawy ruchowe na powietrzu : „ Poszukaj swojego koloru”, „Samoloty”, „Karuzela”, „Spacerek z psem”, „Złap mnie”

10. Zabawy na jednej nodze

- rysowanie kółka palcami stopy nogi po podłożu i w powietrzu
- dotykanie czołem kolana nogi wzniesionej
- klaskanie nad kolanem i pod kolanem nogi wzniesionej
- przekładanie nogi przez splecione ręce
- obracanie dokoła osi ciała i (na sygnał) zatrzymanie się w staniu jednonóż
- rozłożenie ramion w bok , pochylenie się do przodu i wykonanie jaskółki

11. Ćwiczenia ruchowe z przyborem (szarfa, wstążeczka, sznurek)

- wymachy w górę, w dół, zataczanie kół, rysowanie kształtów liter

12. Powrót do klasy.

- rysowanie kredą na tablicy swoich buziek obrazujących nasz nastrój w danej chwili.

13. Podsumowanie dnia

- dzieci siedzą w kręgu i wypowiadają się na temat : „ Co mi się dzisiaj najbardziej podobało na zajęciach”.
- rozmowa na temat nastrojów towarzyszących dzieciom w trakcie pobytu w szkole

IV. EWALUACJA PROGRAMU

Formy ewaluacji:

- obserwacja ucznia
 - rozmowy z dziećmi
 - rozmowy z rodzicami
-